Nr 215. ROK 1841 WTOREK 21 WRZEŚNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztéry, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Mateusza.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Bożydar.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
18	6	27" 4''' 359	+ 6° 0	3''' 16	Zaden	Mgła	
	2	4, 431	+ 17, 5	4, 47	PPł. Wschodni słaby	Pogoda	Mgła
	10	5, 499	+ 9, 3	3, 96	Pn Wschodni słaby	,,	Mgła
19	6	6, 602	+ 8, 8	3, 72	Pn Wschodni słaby	Chmury	
	2	7, 695	+ 11, 0	2, 59	Pn Wschodni średni	,,	
	10	8, 627	+ 5, 6	1, 89	Wpn Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 19 do dnia 20 Września.

Fleszyński Mikołaj ob., Grodzicki Franciszek ob., Plinkiewicz Jan ob., Merzbach Samuel, Dembieńska Henryka, Mieroszewski August ob., Dembicka Antonina, Dembinska Helena, z Polski; — Fütterer Leopold, Łubieński Xawery, Olszewski Wincenty ob., Tomkowicz Appolinary ob., Lewicki ob., Derpowska Antonina ob., z Galicyi; — Zawadzki Eugeniusz ob., Trichot Karol, Poniński arthur hrabia, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Lipiński Józef ob., Pilarska Marya, Stępieński Jan, Marczewski Ludwik, Niestoimska Marya, Brzozowski Jan, do Polski; — Mecińska Wanda hr., Caboga hrabina, Tustanowski Michał ob., Beutet Ignacy ob., do Galicyi.

Senat Rządzący W. M. Krakowa i Jego Okręgu, zamianował pod dniem dzisiejszym akuszerkę Rządową w M. Krakowie P. Łucyą Wierzbicką dotychczasową akuszerkę Rządową w Okręgu.

Kraków dnia 3 września 1841 r.

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż 3 Wrzesnia.* —

W jednym artykule o zmianie ministrów wyraża się *Journal des Debats* między innemi w następujący sposób: »Jeśli jest kto w Anglii, dla którego upadek gabinetu Melbournoskiego jest obojętnym, tym jest zapewnie sam lord Melbourne. Kto wie czy chwila w której doniosł że opuszcza swój urząd, nie była jedną z najszczęśliwszych w jego życiu. Nie było jemu wygodnie na ławie ministeyalnéj, dla tego częściej znajdowauo go u dworu, i jeśli nadal przyjmowany tam będzie dobrze, cóż go reszta obchodzić może? A niema wątpliwości że lord Melbourne zawsze będzie mile przyjmowany u dworu, bo żaden minister torysowski, choćby miał serce z kamienia, nie doprowadzi tak daleko nieludzkości, żeby mu zamknął wnijście do pałacu. Przychylność jaką go królowa zaszczyca, nikomu nie szkodzi, wiadomo bowiem, iż ambicyja polityczna nigdy jego snu nie zakłóci; obdarzony najłagodniejszym charakterem, lord Melbourne, kochany jest przez oba stronnictwa, a jeszcze bardziéj będzie kochany teraz, kiedy zrzekł się swego wydziału. Ma on teraz lat 63,

naturalna dobroć jego umysłu wyryta jest, w jego rysach. Królowa Wiktoryja jest mu szczerze i istotnie przychylną. Lord Melbourne ma przeto na dworze szczęśliwą posadę, któréj mu nikt odbierać nie myśli. Nie będzie tylko miał tego co mu było zbytecznem, to jest odpowiedzialności. Nie będzie już widział się narażonym na niepopularność, jaką sobie zjednał przez pewne kroki, naprzykład przez przedstawienie u dworu pana Owen, naczelnika socjalistów, z czego stronnictwo kościelne takiéj wrzawy narobiło, i co wówczas tém więcéj zdawało się dziwnem, że królowa była niezamężną, a pan Owen w kazaniach swoich głosił zasady sprzeczne z rozsądnym składem społeczeństwa. Lord Melbourne przeto nie będzie potrzebował na przyszłość walczyć z kłopotami swojéj wysokiéj posady. Nie chcemy przeto mówić, żeby lord Melbourne bardzo żywy miał udział w interesach, bo gabinet lorda Melbourne jak wiemy był pewnym rodzajem pseudonymowego gabinetu, i daleko słuszniéj mógł być nazywany gabinetem lorda Russel. Co się tyczy lorda Melbourne, godnie odpowiadał on swemu nazwaniu ministra bez wydziału (*the prococurante premier*). Miał on zawsze minę zadiwienia gdy go w izbe wyższéj jako pierwszego ministra interpelacyami zaczepiano, i odpowiadał zawsze na każde zapytanie: »Nie wiem dokładnie..... ale zasięgnę wiadomości.«

Książe Musignano (Karol Bonaparte) przybył za szczególnem pozwoleniem rządu do Lyonu, aby być obecnym na posiedzeniach kongresu uczonych, którzy się tam zebrać mają.

— *Szwajcarya.* —

Aarau. Przez sztafetę otrzymaliśmy tu wczoraj wiadomość że zgromadzenie Stanów Związkowych w Bern w przedmiocie kwestyi klasztorów, odroczyło się do 1 października. Pewnem jest także że w kantonie Lucerny objawiły się silne sympatye dla Aragowii, a mianowicie na granicy Zosingen.

— *Macao* 20 *Maja.* —

Potwierdza się, że komisarz Kiszyn, i to jak słychać, z podburzenia znanego Lina, został w kajdanach zaprowadzony do Pekinu i tam w pośród okropnych mąk zamordowany. Jego cała rodzina miała być wytępioną, a kraj na milę w około jego miejsca urodzenia ma być w pustynię zamieniony. Kiszyn starał się ułagodzić gniew cesarski memoryałem w którym przedłożył rozmaitość źródeł narodu w walce przeciw potędze angielskiéj. ale przez to spowodował tylko większą niechęć cesarza, który za przybyciem jego do Pekinu, zostawił mu tylko wybór czy chce być powieszonym albo zastrzelonym, i on wybrał pierwsze. W jego miejsce Lin został mianowany gubernatorem obu prowincyi Kwang.

Jednocześnie wydał cesarz postanowienie, w którem oświadcza, że zuchwałość i grzechy jakich się anglicy dopuścili, przez zniszczenie twierdz Bocca Tigris, nie mogą być obmyte wszystkiemi wodami oceanu wschodniego; rozkazuje przeto aby jego młodszy brat i jego pierwszy minister poprowadzili jak najspieszniéj do Kantonu wojsko złożone z 50,000 ludzi, aby niedozwolić żadnemu okrętowi angielskiemu powrócić ztamtąd. Postanowienie to odrzuca wszelką myśl pokoju: »Niech nigdy te dwa wyrazy, »zawrzeć pokój,« nie znajdą miejsca w waszych sercach, (mówi dekret) i niech nigdy przez napisanie ich nie otrzymają istnienia.» — Zarazem oswiadcza cesarz, że sam chce stanąć na czele wojska, jeśliby brat jego okazał się opieszałym, a prócz tego zamierza zebrać drugi korpus na północy, aby gniazda i jaskinie anglików w Indyach zniszczyli do gruntu.

Tymczasowo jednak związki handlowe z Kantonem w skutku ugody zawartéj w dniu 20 marca, między kapitanem Elliot i władzami chińskiemi, zostały na powrót dozwolone, kupcy angielscy zajęli znowu faktorye, na których wywieszone zostały chorągwie angielskie i gdzie postawiono straż z 50 żołnierzy morskich, ale handel wypada prawie wyłącznie na korzyść chińczyków, ponieważ oni naznaczali najwyższe ceny swoich towarów i niechcieli brać w zamian towarów angielskich, chociaż je bardzo tanio odstępowano. Przytém coraz większe massy wojska zbierały się w bliskości Kantonu, tak że nowy gubernator obu prowincyi Kantonu ujrzał się zmuszonym w dniu 16 kwietnia wydać proklamacyę w celu uspokojenia kupców angielskich, w któréj im donosił, że nie powinni niczego się obawiać, dopóki zachowywać się będą spokojnie. W odpowiedzi na to kapitan Elliot wydał w tymże dniu odezwę do spokojnych przemysłem trudniących się mieszkańców Kantonu, oświadczając im, że żadne operacye wojskowe przeciw Kantonowi nie będą przedsiewziętemi, dopóki władze Chińskie wiernemi pozostaną ugodóie z d. 20 marca. W pierwszych dniach maja ukazały się znowu między mandarynami w Kantonie symptomata złośliwych zamiarów. Stawiali oni największe przeszkody kupcom, żądali otwarcie opuszczenia wszystkich punktów zajmowanych przez anglików, i oświadczyli, że nic można myśleć o pokoju, dopóki anglicy chociaż jedną

stopę ziemi chińskiéj zajmować będą. Tę śmiałą mowę można było wytłumaczyć sobie widząc coraz silniejsze wojsko w bliskości Kantonu, pod którego zasłoną zaczęto wznosić nową twierdzę pod miastem, któréj przeznaczeniem jest panować nad faktoryami i okrętami przy brzegu. Kupcy przeto znowu wpadli w obawę i dla obrony ich przybyło kilkanaście okrętów wojennych angielskich do Kantonu, w zamiarze przywrócenia znowu prawnego porządku rzeczy, za pomocą spokojnych przedstawień.

Że nieprzyjazne usposobienie względem anglików wszędzie jest rozszerzone, dowodzi, to, że nawet na wyspie Czusan, która jak wiadomo zaraz po zawarciu ugody z Kiszynem w Kantonie została opuszczoną przez anglików, z największą gorliwością postępują przygotowania do obrony. Okręt angielski *Columbine* został tam posłany w celu zasięgnięcia wiadomości względem zamordowania porucznika angielskiego Stead, który wysiadłszy na tę wyspę w dniu 20 marca, w mniemaniu, że ona jest jeszcze przez anglików zajętą, został na śmierć zakamienowany. Czółna okrętu *Columbine* nie zostały dopuszczone do lądu i znalazły na całym brzegu szańce, których działa przeciw nim były wymierzone. Z wielkim trudem zdołał misyonarz Gutzlaff zebrać powyżéj wspomnione szczegóły śmierci porucznika Stead.

Przekonanie o niezmiennie nieprzyjaznych zamiarach chińczyków, zdaje się, że nakoniec i kapitana Elliot do silniejszego wystąpieni skłoniło. Kazał on zająć na nowo Hong-Kong mianował gubernatorem téj wyspy kapitana 26 pułku piechoty Kaine, i ogłosił warunki pod jakiemi grunta téj wyspy mają być w posiadłość oddawane. Ma on mieć plan porządnego ufortyfikowania téj wyspy, który jednakże kosztowałby przynajmniéj 500,000 f. st. a niebyłby dostateczniejszą obroną niż parę dzielnych fregat postawionych przy brzegach wyspy.

Co do systemu prowadzenia wojny nowego dowódzcy wyprawy admirała Parker, dowiadujemy się iż tenże zarządzić chce ścisłą blokadę południowych i zachodnich brzegów Chin i prowadzić wojnę ostro, jednakże z wszelkim względem dla spokojnych mieszkańców Kantonu, którzy zdają się być istotnie przychylnemi anglikom. Następnie wyprawa popłynie na północ i zajmie piękną wyspę Amoy na przeciw Formozy: Ztamtąd uda się do Czusan, która jednakże dopiéro za kilka miesięcy zostanie zajętą, albowiem klimat jéj w jesieni jest bardzo niezdrowy. Ale zato zajęte zostanie miasto Ningpo, na lądzie na przeciwko Czusan. Dowódzca wyprawy uda się do Pekinu i pierwszą konferencyę z cesarzem odbędzie pod zasłoną sześćdziesięcio-funtowych dział paropływów angielskich, żądając wynagrodzenia wszelkich szkód i kosztów wojennych i rękojmi bezpieczeństwa handlu za pomocą warownéj pozycyi którąby anglicy zajęli w Chinach. (G. W.)

Doniesienia Urzędowe.

Nro 6146.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI
W SENACIE RZĄDZĄCYM
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na wypuszczenie w entrepryzę obmurowania cmętarza parfialnego w miasteczku Nowéj-Gorze i wyreparowania tamże kapliczki odbywać się będzie w biórach Wydziału licytacya głośna *in minus* od summy na pierwsze wywołanie kosztorysem w kwocie złp. 3,650. gr. 18 ustanowionéj zdodaniem pomocy ciągłéj dni 700 i pieszéj dni 2,200. Mający chęć zalicytowania takowéj entrepryzy zgłosić się zechce do biór Wydziału na dzień 5 października b. r, w godzinach przedpołudniowych gdzie o warunkach entrepryzy wiadomość udzieloną będzie; *vadium* do téj licytacyi wynosi 1/10 część summy powyższéj to jest złp. 306.

Kraków dnia 10 września 1841 r.

Senator Prezydujący
SZPOR.
Referendarz *L. Wolff.*

Nro 6147.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI
W SENACIE RZĄDZĄCYM
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do wiadomości publicznéj, iż na dniu 6 października r. b. w godzinach przedpołudniowych odbywać się będzie w biórach Wydziału S. W. i Policyi licytacya głośna *in minus* na wypuszczenie w entrepryzę obmurowania cmętarza pogrzebowego w Krzeszowicach od summy na pierwsze wywołanie kosztorysem w kwocie złp. 2,596 gr. 22 wyrachowanéj z przydaniem doi pomocnych 630 ciągłych i 2,100 pieszych. Pretendenci téj entrepryzy zechcą się w miejscu i terminie oznaczonym stawić dla powzięcia wiadomości o bliższych warunkach licytacyi, opatrzeni w *vadium* złp. 260.

Kraków dnia 10 września 1841 r.

Senator Prezydujący,
SZPOR.
Referendarz *L. Wolff.*

Nro 6,747.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnej wiadomości iż w skutku uchwały Senatu Rządzącego z dnia 9 sierpnia r. b. N. 4,339 odbędzie się na gruncie wsi Zielonki w obec budowniczego Okręgowego w dniu 30 b. m. i r. z rana publiczna *in plus* licytacya na zakupienie starego materyału z jazu dawnego w Zielonkach w ziemi pozostałego jako to trąby, jarzma i wierzchołków sterczących palów. Cena do pierwszego wywołania złp, 50 naznacza się. Utrzymujący się przy licytacyi kwotę zaofiarowaną natychmiast do rąk delegowanego budowniczego złoży, poczém własnym kosztem materyał wydobyć bez naruszenia brzegów rzeki lub zepsucia koryta roboczego rzeki winien będzie.

Kraków dnia 13 września 1841 r.

Senator prezydujący,
Szpor.
Referendarz *L. Wolff.*

Trybunał I. Instancyi
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu

Antoni Goltz rodem ze wsi Jaworzno, w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa położonéj, lat 20 liczący, w dniu 23 czerwca 1841 r. przez wystrzał z pistoletu pozbawił życia Helenę Zarzycką lat 15 mającą, i czyn ten wyrokami sądowemi to jest Trybunału I. Instancyi z dnia 12 lipca 1841 r. i sądu Appellacyjnego z d. 28 lipca 1831 r. uznanym został za zbrodnią morderstwa prostego, gdy jednak tenże Antoni Goltz zasłużonej kary §fem 431 K. K. A. I. oznaczonéj, przez dopełnienie samobójstwa, uszedł, przeto w wykonaniu przepisu prawa karnego §§. 203 i 489 K. K. A. I. objętego, okoliczność ta do publicznéj podaje się wiadomości.

Kraków d. 31 sierpnia 1841 r.

Sędzia prezydujący w zastępstwie,
J. Pareński.
Protokólista Spraw karnych
(1r.) *Bogucki.*

Doniesienie prywatne.

Olejek Koloński, zachowujący i popierający wzrost włosów.

Olejek ten szczególny w roku 1766 przez J. Chr. Paes w Kolonii wynaleziony, posiada niezawodne własności zachowania włosów do wieku najpóźniejszego a nawet przy ciągłém onegoż używaniu utrzymania ich kolorze ciemnego; olejek ten pozbawiony wszełkich szkodzić mogących pierwiastków, złożony jest ze samych aromatów roślinnych najniewinniejszych, jednakże skutecznie w pomienionym celu działających, czego dowodem ciągły odbyt na powyższy olejek, przez tyle lat używany, swoją użytecznością zastępujący mnóztwo pochwalnych świadectw, które w tém miejscu nieznajdujemy potrzeby powtarzać.

Używanie tego olejku jest proste, niepotrzeba albowiem jak codzień z rana 15 do 20 kropli z tego olejku wetrzyć we włosy, a skutków widocznych dozna każdy ufający zaręczeniu ze strony naszéj.

Cena za flaszeczkę postanowiona 21 sr. gr. w pruskiéj monecie, czyli złp. 4 gr. 6.

Skład zaś podrzędny wyłącznie dla Krakowa znajduje się u *Alojzego Schwarca.*

(4r.)

Juliusz Monhaupt w Wrocławiu,

sprowadził świeże nasiona cebulkowe, kwiatowe, prawdziwe harlemskie, których sprzedaż rozpoczęła się z dniem 1 b. m. a trwać będzie do 15 listopada t. r., amatorowie takowe za pośrednictwem domu handlowego W. Alojzego Schwarco w Krakowie w głównym rynku pod L. 15 nabyć i katalogi tychże bezpłatnie dostać mogą.

(2r.) Wrocław d. 10 września 1841 r.

Botaniki Ogólnéj J. R. Czerwiakowskiego wyszedł zeszyt drugi textu i rycin. Całe dzieło dostać można w księgarniach Krakowskich za złp. 30.